

hvorledes Kjøbesummen skal bestemmes, da skal Ingen, navnlig naar dermed sammenholdes Bestemmelserne i §§ 5 og 6, kunne nægte, at der sandeligen her bydes Fæsterne overmaade gunstige Vilkaar, saadanne Vilkaar, som det umuligen kunde forsvares ved Lov at foreskrive ved det private Fæstegods' Overgang til Selveiendom. Jeg skal dog i Forbindelse hermed tillade mig at bemærke, at selv om Thinget havde erklæret sig for den Afgjørelsesmaade, som af Udvalgets Mindretal, var bragt i Forslag, vilde, naar dette Forslag tages i sin Heelhed, uden Tvivl det Selveiendomme have gjældt; ogsaa denne Afgjørelsesmaade kunde paa ingen Maade retfærdigen anvendes med Hensyn til det private Fæstegods. Heller ikke er det blot enkelte Dele af Lovforslaget, men det er selve dets Grundbestemmelser og den Række af specielle Forfrister, som hertil slutte sig, der heelt igjennem røbe, at Forslaget kun angaar og udelukkende er anvendeligt paa de kongelige Godser. Dette er det, jeg ret snævert fastholder, og som jeg beder erindret, naar vi i sin Tid kommer til at forhandle lignende Spørgsmaal med Hensyn til det private Fæstegods. Da maa Ingen komme og paaberaabe sig, at det og det blev vedtaget i nærværende Sag; og hvis Nogen skulde gjøre det, da maa han vente, at en saadan Paaberaabelse vil paa det Bestemteste blive tilbagevist ved en simpel Henviisning til hvad der under Forhandlingerne i denne Sag er foregaaet. Jeg kan, hvad mig selv angaar, ikke bestemtere og tydeligere betegne det Standpunkt, hvorpaa jeg i den Henseende befinder mig, end naar jeg udtaler, at, hvis man vilde gjøre dette Lovforslags Grundsatninger gjældende for de private Godser, maatte jeg ansee dette for ligesaa vilkaarligt, som uretfærdigt, og tilvisse stridende imod Grundloven, men at jeg paa den anden Side, skjøndt der er flere Bestemmelser, jeg ikke er ganske enig i, og med Hensyn til hvilke jeg derfor ogsaa ved Afstemningen har været i Minoriteten, dog ikke tager i Betænkning at give min Stemme til Lovforslaget i det Hele, netop fordi det udelukkende angaar de Kgl. Godser, og fordi det som sagt, er begrundet ved og — som jeg antager — nogen-

lunde kan retfærdiggjøres ved de under Forhandlingerne fremhævede, for disse Godser ganske særegne Forhold. Det er fra dette Synspunkt og i Erkjendelsen af den store Vigtighed af Selveiendoms Fremme, at jeg skal stemme for Lovforslaget.

David: Da jeg agter at stemme imod Loven, skal jeg ganske kort anføre Grundene derfor. Man har ved at forkaste de Forslag, som deels vare stillede af Minoriteten, deels af 15 Medlemmer, berøvet Loven de Bestemmelser, som den burde indeholde, for ikke trods alle mulige Protestationer i sin Tid at faae Indslydelse paa det almindelige Spørgsmaals Afgjørelse. Jeg kan ikke stemme for en Lov, som ved den Maade, hvorpaa den er afgjort, vil og maa faae en Betydning, som den ikke burde have. Man har dernæst ved at forkaste Forslaget om Amortisation, undraget Finantserne den Sikkerhed, som jeg anseer for uundgaaelig nødvendig for Staten, i hvilken Henseende jeg tager langt mere Hensyn til Erfaringsens Lære, end til nogen enkelt Mand's Formening, hans Formening være i andre Henseender nok saa rigtig. Det er af disse Grunde, at jeg maa stemme mod Loven.

Tscherning: Vi have nu hørt to Stemmer, den ene vil stemme for Loven, og det er mig overmaade kjært, og den anden vil stemme imod, og det skal ikke være mig ukjært. Han vil stemme imod, fordi, siger han — det er ham, der siger det — at dette Lovforslag vil faae en Indslydelse paa Afgjørelsen af det private Fæstegods' Forhold (Hør!), naar den Tid kommer, vil det sees, hvilken Indslydelse det skal faae derpaa. Han siger, at dersom det Forslag var blevet antaget, som Minoriteten havde filllet, vilde dette Lovforslags nødvendige Indslydelse paa den anden Afgjørelse have været mindre farlig, og derfor vilde han have stemt for Loven; saaledes forstod jeg ham i det Mindste. Jeg lover, at jeg skal ikke nogensinde ligeevnerfor det private Fæstegods bruge nogen anden Indslydelse, end den, som Minoritetens Forslag vilde have givet Loven, dette Forslag er mig altfor nyttigt til det Brug, til at jeg skulde slippe det af Hænderne (Hør!). Lige saa vist lover jeg, at det Forslag, her ligger for, skal fra min Side aldrig blive benyttet